

Székely Ákos a Büntető Kollégium vezetéséről,
az aktív iránymutatási munkáról,
az életszeretetről és a Mátyás templom kórusáról

Egy karénekes a Kúrián

„Bevallom, nagyon szeretek élni. Egyszerű tétel ez: egy keserű élmény miatt már egészen fiatalon megtanultam, az élet nem azért van, hogy elszúrjuk” – ad számot világos szemléletéről az idén februárban a Kúria Büntető Kollégiumának élére kinevezett Székely Ákos.

Így hát nincs csodálni való azon, hogy a vidám, színes egyéniség a mintegy 30 éve szolgált bírói pulpituson kívül is aktív: a zene-szeretetet gimnazistaként „fertőzi” meg, nemcsak operarajongó, maga is dalol, immár 43 éve a Mátyás templom kórusában. Perszeneimi kanyar az ő pályáivét is tarkítja, eredendően vegyész mérnöknek készül, de két műegyetemi év után hamar kiderül: „ez vakvágány”. Egyetlen pozitív „hozadék: 40 éve ott szerettem bele a feleségembe”. Aztán később, jogi egyetemi tanára hatására eldönti, polgári bíró lesz, de ebbéli karrierjét már korán derékba török: lévén férfi, a Budai Központi Kerületi Bíróságon rábízzák a nemi erőszakos ügyeket. Az ígélet ellenére többé mégsem kérdik tőle, akar-e még civiljoggal foglalkozni. Azt megelőzően vidéken indul a pályája, „Esztergom maga volt a csoda, egy vidéki kisbíró-ság akkoriban végtelenül hrabali-jiří menzeli világ volt, kedvesen mulatságos, és nagyon szerethető”. A szakmai ranglétrán, előbb a Fővárosi Bíróságon, majd az ítélőtáblán fokozatosan előrelépő főbíróként „kollégiumvezetőként nem kellett újdonságokat kitalálni, hiszen egy jól működő szervezet élére neveztek ki. A kollégium minden tagja nagy tekintélyű

szakember, akik hivatásbeli feladataikat magas szinten látják el”. A testület asztalán jelenleg három elbírálásra váró jogegységi indítvány van, az országos kollégiumvezetői értekezleteken pedig idén márciusban és novemberben egyebek mellett az ügyvédséget érintő állásfoglalás is született az ügyvéd vallomásmegtagadási jogával, s a titoktartás alóli felmentésével kapcsolatban.

► Önt idén februárban nevezte ki Darák Péter, a Kúria elnöke a legfőbb bírói testület Büntető Kollégiumának vezetőjévé. Jóllehet a táblabíróságok felállításával a Kúria, így a Büntető Kollégium szerepe is megváltozott, ítélkezési feladatai visszaszorultak, ám ennek ismeretében változott-e, illetve mi lehet a szerepe a kollégiumnak? Egyáltalán, a jogszabályok alapján mekkora mozgástere van önnek vezetőként, fogalmazhat-e, fogalmazott-e meg saját elvárásokat a kollégái felé?

Az ítélőtáblák tizenegy évvel ezelőtti felállításával valóban hozzájuk került a korábbi Legfelsőbb Bíróság (LB) ítélkezési funkciójának egy jelentős része. A konkrét büntetőügyekben másod-, illetve harmadfokon már nagyrészt ők hoznak döntéseket. Megmaradt azonban az LB, illetve a Kúria jogegységi hatásköre, így az iránymutatásokra még jobban tud koncentrálni. Emellett ugyanakkor a kollégiumban működő három bírói tanács továbbra is hoz konkrét, eseti ügyekhez köthető döntéseket, ilyenek a rendkívüli jogorvoslatok, a felülvizsgálatok, a perújítások megengedhetősége. Van tehát rálátásunk a konkrét, eseti ítélkezésre, de a táblák működésével a másik, azaz a jogegységi-iránymutatási funkciók erősödött fel. A jogegységi határozataink kötelezőek minden alsóbb fokú bíróság számára, míg a kollégiumi vélemények csak iránymutatásul szolgálnak. A közvélemény számára talán kevésbé ismert, hogy a táblák büntető kollégiumai is megfogalmazzák a miénkhez hasonló szakmai-testületi véleményt az alsóbb, az illetékességi területükön működő

bíróságok számára. Az ítélkezést, a bírói gyakorlat stabilitását segíti, hogy a Kúria Büntető Kollégiumának nemcsak a mi 17 ítélkező bíránk – beleértve a Kúria büntető ügyszakos elnökhelyettesét és engem is –, hanem mind az öt táblabíróság büntető kollégiumának vezetője is a tagja, ezáltal pedig szerves alakítói az itt folyó munkának. Ami pedig a kollégiumvezető szerepét, lehetőségeit illeti, nos, itt nem kellett nagy dolgokat, újdonságokat kitalálni, hiszen egy jól működő szervezet élére neveztek ki. A kollégium minden tagja több évtizedes jogász, bírói múlttal rendelkezik, egyetemeken oktat, publikál, úgy is mondhatnám: mindannyian önálló szakmai egyéniségek. Csak érdekességképp jegyzem meg, hogy a régi, történelmi, tehát a Legfelsőbb Bíróság előtti Kúriának nem is volt kollégiumvezetője, csak tanácselnökei, akiknek – a maiakéhoz hasonlóan – komoly, elismert rangjuk volt. Az enyém tehát nem egy klasszikus vezetői szerepkör, hanem ennek a szakmai sokszínűségnek az összefogását szeretném képviselni a társadalom és a szakma felé. A Kúrián önállóan gondolkodó, felelős, nagy tekintélyű szakemberek dolgoznak, akik komoly szaktudással, felesleges utasítások nélkül is el tudják látni a hivatásbeli feladatukat. Nem is volt szükség hirtelen változtatásokra, a helyzet rendezett volt, a munka megfelelő intenzitással zajlott és ez a helyzet ma is. Csaknem harminc éves bírói pályafutásom arra ösztökél, hogy kollégiumvezetőként is segíteni tudjam és erősítem a Kúria és az alsóbb fokú bíróságok közötti élénk és folyamatos, élő kapcsolatot. Jóllehet a nyugdíjazások idején a kollégium bíráinak csaknem fele kényszerült távozni, ennek ellenére a megmaradók megfeszített munkával meg tudták akadályozni, hogy az eljárások elhúzódjának, hátrálék keletkezzen. Egyébként jelenleg is hasonló a helyzet, általában legfeljebb fél éven belül lezárul egy-egy büntetőügyben a Kúria felülvizsgálati eljárása.

► Ha már említette a jogegységi feladatokat, mennyiben befolyásolta a korábbi határozataikat és állásfoglalásaikat az új Büntető Törvénykönyv (Btk.) tavaly nyári hatálybalépése? Sikerült-e időben egymáshoz igazítani ezeket?

Szerencsés helyzetben voltunk, hiszen az elődöm, a Kúria jelenlegi elnökhelyettese, Kónya István minden területen, így az új kódexből következő feladatokat illetően is nagyszerű munkát végzett. Még az ő kollégiumvezetői idejére esett az új Btk. megalkotása, elfogadása és hatálybalépése. A Kúria „előredolgozott” és mire az új Btk. hatályba lépett, a kollégium már áttekintette, felülvizsgálta és aktualizálta a joggyakorlatot orientáló mintegy száz büntető kollégiumi véleményt, emellett a 15. számú Irányelvet két jogegységi határozattal váltotta fel; végrehajtotta tehát a szükséges változtatásokat és a bírói kar naprakészen várhatta a kódex hatálybalépését. Ez egy óriási munka

volt, amiben kúriai bíróként már magam is részt vehettem. Ekként biztosított volt a sima, zökkenőmentes átmenet a Kúrián és az alsóbb bíróságokon egyaránt. Kollégáimhoz hasonlóan magam is tartottam előadásokat a Magyar Igazságügyi Akadémia szervezésében a bírói kar felkészítésére; továbbá az új Btk. témakörében tavaly ősszel előbb a Nemzeti Közszerzői Egyetem Rendészettudományi Kara, majd pedig a Közigazgatástudományi Kara által rendezett konferenciákon tartottam egy-egy előadást. Összességében elmondható, hogy a jogalkalmazók széles körét sikerült időben felkészíteni az új kódexszel kapcsolatos változásokra.

► **Jelentkeztek-e már a Kúrián azok a széles közvéleményben nagy vihart kavaró kérdések – például a 12–14 év közöttiek büntethetősége vagy a jogos védelem –, melyek a Btk. kodifikációja során merültek fel?**

Ilyen ügyek még nem érkeztek a Kúriához. Egyébként, ha a jogos védelem új szabályrendje megfelelően működik, akkor ez a probléma ezután sem jut el hozzánk, hiszen éppen az a lényege, hogy bizonyos körülmények között büntetlenséget garantál a megtámadottnak. De ha már itt tartunk, a jogos védelmen túl korábban több aggály is megfogalmazódott a középérték vagy az ügynevezett három csapással kapcsolatban, s egyes vélekedések szerint szűkül a bírói mérlegelés lehetősége. Már másutt is elmondtam, szerintem ennek éppen az ellenkezője igaz, a szankciórendszer szélesítésével az új törvény éppen hogy tágította a bírói mérlegelés lehetőségét. Persze egyes kérdések mindig készíthetnek vitára, de a három említett jogintézmény – az általam jelzett kettő és a megelőző jogos védelem – már része volt a korábbi Btk.-nak, így az ítélezési gyakorlatnak is. Mivel az új Btk. előkészítése igen széles körben zajlott, a bírónak is volt idejük és módjuk arra, hogy felkészüljenek az új szabályok alkalmazására.

► **Jelenleg van-e elbírálásra váró jogegységi indítvány a büntető kollégiumban?**

Igen, három is, méghozzá elég fajsúlyosak. Az egyik az időbeli hatály kérdéséről érinti. A másik, hogy költségvetési csalás miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) a nyomozás során előterjeszthet-e magánfelként indítványt – polgári jogi igény biztosítása okán – zár alá vétel elrendelésére. Ezt a jogegységi kezdeményezést Makai Lajos, a Pécsi Ítéltábla elnöke terjesztette fel. Végül – a legfőbb ügyész indítványára – határozunk kell majd az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény – EU-törvény – egyik rendelkezésének értelmezésével kapcsolatban is. Ez azt a kérdést feszegeti, hogy egy külföldről átadott személlyel szemben egy korábban kiadott kiadatással nem érintett bünte-

tése végrehajtható-e, vagy ehhez az átadó állam külön hozzájárulása szükséges.

► **Ha már a jogegységi kérdések kapcsán említette Makai Lajos nevét, ő lapunknak adott interjújában úgy fogalmazott: „a Legfelsőbb Bírósággal sajnos nem sikerült elfogadtatnunk azt a Fővárosi Ítéltáblával közös kezdeményezésünket, mellyel szeretnénk volna kiterjeszteni a pótmagánvád alkalmazását a hivatali visszélések esetére is. Felfoghatatlan ugyanis, hogy ha például egy rendőr csupán bosszúból büntet meg valakit, s ellene hivatalból megszüntetik az eljárást, akkor a sértett miért nem élhet a pótmagánváddal. Bár ezt komoly hiányosságnak tartom, tartjuk, de a Legfelsőbb Bíróság döntését tiszteletben kell tartanunk”. A Kúria Büntető Kollégiumának vezetőjeként egyetért-e a pótmagánvád ilyen irányú kiterjesztésével, egyáltalán: lát-e rá lehetőséget, hogy a kérdést újra elővegyék?**

Valóban volt egy ilyen jogegységi indítvány az – akkor még – Legfelsőbb Bíróság előtt. A jogegységi tanács 2012. október 17-én meghozott, 2012.El.II.JE/B.2/1. számú végzésében azonban – egyezően a legfőbb ügyészi állásponttal – akként foglalt állást, hogy jogegységi határozat meghozatala nem szükséges, mivel nincs eltérő ítélezési gyakorlat. Ebben közrejátszott, hogy a kérdést igen részletesen elemezte és értelmezte a vonatkozó, Bkv. 90. kollégiumi vélemény, melyben foglaltak a bíróságok követtek. A kollégiumi vélemény II/1. pontja úgy szólt, hogy „általában kizárt a pótmagánvád, ha az adott bűncselekmény alapvetően az állami, társadalmi, vagy gazdasági rendet sérti vagy veszélyezteti, s a természetes vagy jogi személyt érintő jogsérelem csupán áttételesen következik be”. Az „általában” szónak kategorikus, feltétlen tartalmat hordozó fogalommal való megtöltése, valamely bűncselekménykör nevesítése éppen az egységes joggyakorlat ellen hatott volna. Ezért a jogegységi tanács nem adott helyt az indítványnak, ezáltal pedig a kérdés eldőlt: „újra elővetelére” sem ok, sem lehetőség jelenleg nincs. Érdekesként érdemes felidézni, hogy a pótmagánvád intézményét 1900-ban vezette be a jogalkotó, majd ötven év után ez a jogintézmény nem volt hatályban, 2003 óta pedig újból része a büntetőeljárásnak. Jelenleg egyébként már folyik a büntetőeljárás törvény (Be.) újrakodifikálása, ennek során a pótmagánvád jelenleginél szűkebb vagy szélesebb szabályozása is felmerülhet.

► **Az említett három jogegységi beadványon túl milyen más konkrét eredmények köthetők az ön elmúlt háromnegyed éves tevékenységéhez?**

Évente kétszer megrendezzük a kollégiumvezetők országos értekezletét, melyen az összes kúriai büntetőtanács-elnök és bíró,

az ítéltáblák és a törvényszékek büntető kollégiumi vezetői, az Országos Bírósági Hivatal (OBH), a Legfőbb Ügyészség (LÜ), a Magyar Ügyvédi Kamara (MÜK) és az Igazságügyi Minisztérium (IM) képviselői is részt vesznek. Ezek háromnapos tanácskozások, melyek anyagát az aktuális kérdések megválaszolása képezi. Hasznosságát jelzi, hogy az idei márciusi értekezlet több felvetésére is reagált a jogalkotó, és a napokban elfogadott 2014. évi LXXII. törvény a jogalkalmazók számára megnyugtató módon, több lényeges ponton is módosította a büntetvégrehajtási törvényt, a Btk.-t és a Be.-t. Megválaszolódó volt például, hogy a korábbi, illetve az új Btk. alapján meghozott alapítéletek össz büntetésbe foglalása során egyes kérdések hogyan alakulnak, miként bocsátható például feltételes szabadságra az elítélt. A jogalkotó a márciusi kollégiumvezetői értekezlet álláspontját emelte most törvényi rangra.

► **Mondana példát arra, hogy az ügyvédséget milyen kérdések „aggasztják” ezeken az értekezleteken?**

A hivatásrendet minden alkalommal a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke, Bánáti János képviseli ezeken a fórumokon tanácskozási joggal, állásfoglalásainknál igyekszünk figyelembe venni a MÜK általa közvetített véleményét is. A márciusi ülésen az elnök úr egy fontos problémát vetett fel, mégpedig a jogi képviselő vallomásmegtagadási jogának kérdéskörét. Az új Btk. ugyanis immár büntetni rendeli a tanú jogosulatlan vallomásmegtagadását. Örömmel mondom, hogy az országos értekezleten e kérdésben az elnök úr számára is megnyugtató, egyhangú állásfoglalás született. Mindennek folytatásaként most novemberben az ügyvédi titoktartás alóli felmentés vonatkozásában foglaltunk állást. A Be. deklarálja a védő abszolút mentességi jogát, őt tanúként nem lehet kihallgatni. Az egyéb pozícióban lévő ügyvédek azonban igen, s e körben már kérdésként merül fel a titoktartás mi-kéntje. Az ingatlan-adásvételi szerződések esetében többnyire az a gyakorlat, hogy a vevő „hozza” az ügyvédet, aki – ha az eladónak nincs külön ügyvédje, ilyenkor – egyben az eladó érdekeit is képviseli. Ha utóbb a szerződéskötés egy büntetőeljárás alapjául szolgál, az ügyvéd – az ügyvédi titoktartás törvény által garantált alapelvére tekintettel – akkor tehet tanúvallomást, ha mindkét szerződő féltől felmentést kapott a titoktartási kötelezettsége alól. Az országos kollégiumvezetői értekezlet ekként foglalt állást.

► **Van egy érdekes momentum az ön életrajzában, ez pedig az a két év, amíg esti tagozaton járt az Eötvös Loránd Tudományegyetemen Állam- és Jogtudományi Karára. És lám, mégis főbíró lett önből...**

Na, igen, bár ehhez vissza kell kanyarodnom a középiskolai éveimhez, hogy érthető legyen

az én enyhén szólva is kanyargós életpályám. A budapesti Petőfi Sándor Gimnáziumban érettségiztem, mely korábban Werbőczy, az idén 500 éves Hármaskönyv alkotójának nevét viselte. A középiskola alapvetően reállíцеum volt erőteljes humán-beállítottsággal és sikeres sporttagozattal, így mindenki találhatott magának kedvenc stúdiomot. Én például egyebek mellett a zenét; a latin-énektanárunk, dr. Abszinger Gyula például olyan nagy hatással volt rám, hogy tíz évig, tehát jóval az érettségi után is az ő iskolazenekarában cselőltam. Szintén lenyűgözött dr. Jablonkay István biológiatanárom, akinek a vezetésével mi végeztük a solymári vár „régészeti feltárását” – értsd alatta egy kutatóárok szoros felügyelet mellett való kiásását. Ma már a tanár úr nevét viseli a solymári helytörténeti múzeum. A műegyetemi pályaválasztásomat leginkább Rugovits Mária matematikatanár motiválta, ő is remek nevelő, ember és előadó volt, így tőle „megfertőződve” jelentkeztem a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyész-mérnöki Karára. Habár volt jogász a családukban, de egy generáció „kimaradt”. Édesapám pedig – aki orvos szeretett volna lenni, ám a háború utáni lehetőségek okán végül kohómérnök lett, méghozzá nem is akármilyen, a szakértelme miatt több helyre is hívták a világban – azt mondta nekem: fiam, olyan diplomád legyen, amit a Tűzföldön is hasznosíthatsz. A Műegyetemen azonban két év elteltével kiderült, számomra a műszaki pálya vakvágány. Egyetlen pozitív „hozadéka” volt, hogy 40 éve ott szerettem bele a feleségembe, aki vegyész lett, ma az egyik nagy gyógyszergyár mérnöke. Nos, hát átjelentkeztem az ELTE jogi karára, amit két évig estin végezhettem, majd harmadévtől folytathattam a tanulmányaimat a nappali tagozaton. Az esti alatt, 1977–1978 között ügyviteli alkalmazottként, lényegében gépiróként dolgoztam a Pesti Központi Kerületi Bíróságon (PKKB) büntetőbíró mellett. Ez nagyon jó, életre meghatározó iskola volt, hiszen egészen „alulról” kezdtem megismerni a bírósági munkát; rengeteget tanultam, mivel nemcsak elméletben, hanem a gyakorlatban is beleláthattam az eljárásjogba.

► **Voltak olyan tanárai az ELTE-n, akikre szívesen emlékszik vissza?**

Ó, hogyne! Megint csak nem szeretnék senkit megsérteni, aki a sorból kimarad, hiszen lényegében minden professzorom, tanárom szenzációs volt; de ha ki kell emelnem közülük néhányat, akkor ilyen volt a polgári jogi tanárom, Sárányi Imre, akinek az oktatói nagysága, szellemisége máig meghatározó. Az ő előadásainak a hatására döntöttem el, hogy civilisztikai bíró leszek.

► **Úgy tűnik, ez az elhatározása is megbecsüklött, hiszen végül büntetőbíró lett.**

Ez is egy különös történet. Amikor második „állomáshelyemre”, a Budai Központi Kerületi Bíróságra érkeztem beosztott bíró-

nak, ellentétben az előzetes hírekkel – jelesül, hogy öröklési pereket tárgyaló bíró lehetek –, azzal fogadtak, hogy legalább egy évig legyen büntető ügyszakos, utána majd megkérdezik, hogy szeretnék-e a polgári ügyszakba átmenni. Hamar szembesültem azzal, hogy ennek prózai oka volt, férfiként főleg erőszakos nemi bűncselekmények miatt folyó ügyeket kellett tárgyalnom. Nem volt éppen örömteli, de talán hiába-való sem, hogy mindjárt a pályám elején találkoztam ennyi szörnyűséggel a tárgyalóteremben. Azt persze nem kérdezték meg tőlem, hogy szeretnék-e még polgári bíró lenni, de addigra már úgyis büntető vált belőlem. Talán azért is, mert a másik meghatározó professzorom Békés Imre volt. Ő nem csupán büntetőjogra tanított az egyetemi évek alatt, hanem utóbb – amikor visszatért az Emberi Jogok Európai Bíróságáról –, ügyvédként megosztotta velünk az akkor még meglehetősen távolinak tűnő nemzetközi tapasztalatokat. És akit még név szerint meg kell említenem: Péteri Zoltán, aki a jogelméleti szemináriumvezetőm volt. Amikor Max Weber neve a '70-es években kisbetűs hivatkozás volt, lehetett csupán a tankönyvi lap alján, akkor ő órákat mesélt nekünk Weberről. Elmondhatatlan élmény és tudásbázis volt ez.

► **A jogi diplomáját végül 1981-ben szerezte meg. Innen hogyan indult a bírói pályája?**

Fogalmazóként 1981. május 16-án kaptam kinevezést az Esztergomi Járásbíróságra, ahol 1983–1984-ben még állami közjegyzőként is tevékenykedtem. Esztergom maga volt a csoda, egy vidéki kisbíróság akkoriban végtelenül hrabali-jiří menzeli világ volt, kedvesen mulatságos, és nagyon szerethető. A munkaidő ugyan tizenhárom és félórás volt – távolsági „sárgabuszsal” ingáztam naponta Budapest és Esztergom között –, mégis nagyon boldog időszaka volt az életemnek. Közjegyző úgy lettem, hogy az elődöm elment ügyvédnek, a hagyatéki ügyek azonban nem várhattak; így én lettem ebben az ősi városban az egyik „hiteles hely”. A Budai Központi Kerületi Bíróságra 1985. január 1-jével kaptam meg a bírói kinevezésem, ahol – miután mindjárt „derékba tört” a polgári ügyszakos pályafutásom – rövid megszakítással elsőfokú büntetőbíró voltam. Az itélkező munka mellett 1991–1992-ben – megbízottként – elláttam a bíróság büntető-elnökhelyettesi feladatait is. Ez volt az első vezetői megbízatásom. A rövid megszakítást egyébként az jelentette, hogy 1988-ban háromnegyed évre a Fővárosi Bíróság Polgári Kollégiumának szabadalmi és védjegytanácsába osztottak be. Ezt a rövid, de igen tanulságos és visszatekintve is kellemes kitérőt a műegyetemi tanulmányaim indokolták. Itt még utoljára belekóstolhattam a polgári ügyszakba, kapcsolatba kerülve a márkavédelem, a bitorlás és a szerzői jog kérdéseivel. A Fővárosi Bíró-

ság Büntető Kollégiuma egyik tanácsának 1992. szeptember 1-jével lettem kinevezett tagja, majd 1995 májusától megbízott, sikeres pályázat után pedig 1996. július 1-jétől kinevezett tanácselnök. Hagyományosan e másodfokú tanács bírálta felül a már jelzett, a szellemi alkotásokkal kapcsolatos ügyekben hozott határozatokat, a vám- és devizaügyekben hozott első fokú döntéseket; eljártunk a gazdasági fejezet bűncselekményei, a közbizalom, valamint – a hatásköri szabályok megváltozásáig – a hivatali, a közélet tisztasága elleni cselekmények tárgyában.

► **Ezután már egy igazi kihívás következett, hiszen feljebb lépett és táblabíró lett. Hajtotta egyfajta karriervágy?**

Én kivétel nélkül mindenhol jól éreztem magam. Legjobban talán tárgyalni szerettem, ez a lételememmé vált az évek során; de persze az első, 1992-ig tartó rövid vezetői feladatkörömben sem értek sikertelenséget jelentő élmények. Amikor a Fővárosi Bíróságra kerültem másodfokú bírónak, már az is nagy kihívás volt. Tizenhét évet töltöttem ott, remek kollégákkal körülvéve és izgalmas referárával. Ugyanakkor, amikor pályázni lehetett a Fővárosi Ítéltáblára, úgy gondoltam, ideje újból megméretettni magam: új kihívás, új emberek, új ügyek. Így hát 2009. január 1-jével megkaptam a kinevezésem a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumába, ahol egymás után két tanácsbírájként is tevékenykedtem. Utóbbi refe-

rádájában kiemelt szerepet játszottak a kábítószerezéssel összefüggő bűncselekmények, de itt nyílt lehetőségem az élet elleni, valamint az első fokos megyei-törvényszéki hatáskörbe tartozó más súlyos megítélésű ügyekben eljárni. Azt azért tudni kell, hogy ez az ország közepe, a budapesti táblán pedig hihetetlenül súlyos és számú ügy fut évente. Tényleg megtisztelő egy ilyen intézményben ítélni.

► **Akkor hogyan került kapcsolatba a legfőbb bírói intézménnyel, különösen, hogy itt már alig van ítélkezési feladata. Nem hiányzik?**

A Kúria elnökének indítványára az Országos Bírói Hivatal elnöke helyezte át a Kúriára 2012. szeptember 1-jével, ahol a Büntető Kollégium III. számú – Márki Zoltán által vezetett – tanácsába osztottak be. Amint a beszélgetés elején már elhangzott, a Kúria rendes és rendkívüli jogorvoslatokban jár el, így ez a váltás sem jelentett bűcsútot a pulpitusnak.

► **Kollégiumvezetőnek viszont mégiscsak önnek kellett pályáznia. Gondolom, azzal az azzal számolt, hogy megbízatása esetén, a jelenlegi nyugdíszabályok mellett, kitölti a hatéves mandátumát. Az elnök, esetleg a kollégái ösztönözték ez irányú ambícióit?**

A pályázatot kiírták, és amikor az ember előrenéz, átgondolja a jövőt, akkor sok mindent értékel, mérleget, így adott esetben a környezete véleményét is kikéri. Ami valójában ösztönözték, az az volt, hogy korábban részt vehettem a Kúria középtávú intézményi stratégiájának a kidolgozásában. Ebben a munkacsoportban szembesültem azzal, hogy a Büntető Kollégium már hosszú évek óta úgy működik, ahogyan azt a stratégia jövőbeni követelményként általánosságban megfogalmazta. Amikor beadtam a pályázatomat, nem láttam szükségét valamiféle új, soha nem volt dolog kitalálásának. Az emberi tényezőkre próbáltam hangsúlyt helyezni, hogy egy kollegiális hangulatban hasznos tagja lehessék a közösségnek, folytathassuk az eddigi sikeres munkát.

► **Már érintette az oktatói tevékenységét, ami igen sokrétű. Ennyire szereti?**

Mivel mindkét testvérem pedagógus, a genetikai „terheltségen” túl akadnak családon belüli ösztönzőim is. Komolyra fordítva a szót, tényleg nagyon szeretek tanítani. A kezdetektől, 1985 óta folyamatosan részt veszek a fogalmazó-, titkár- és bíróképzésben. Emlékszem, annak idején Pilszentkeresztben folytak az egyhetes, bentlakásos oktatások, én amolyan szárazdajka voltam. Ma már sokan törvényszéki bírák az akkori „diákjaim” közül. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Oktatási Tanácsának 1999-től tagja voltam;

és megtisztelő, hogy a Magyar Igazságügyi Akadémiától mai napig gyakran kapok felkérést előadás tartására. Emellett részt veszek a végrehajtói szakvizsgázásban és bár nem kifejezett oktatói hatáskör, de szolgálati bírósági bíró is vagyok és kineveztek a Kúria mellett működő Közjegyzői Fegyelmi Bíróságra is. Mivel fontos a nyilvánossággal való kapcsolattartás, 2005-ben egy, az OITH sajtófőnöke által szervezett egyhetes sajtószóvivői képzést, 2006-ban pedig – ugyanaz az OITH szervezésében – egy 60 órás oktatói képzést, ha tetszik, a „képzők képzését” végeztem el. Többször nyílt lehetőségem külső felkérésre is előadást tartani: emlékezetes számomra a 2007-ben a Budapesti Ügyvédi Kamarában az ügyvédeket érintő bűncselekmények témakörében tartott előadás, de meghívást kaptam a Nemzetbiztonsági Hivatal vezetői továbbképzésére a külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés kérdéseiről való előadás megtartására is, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatóságára a Hamisítás Elleni Tanács (HENT) szervezésében a szellemi tulajdonjogokat sértő bűncselekményekkel összefüggésben. A Jogi Szakvizsga Bizottságnak 1997-től vagyok tagja; büntető anyagi-, eljárásjogi- és büntetés-végrehajtási-szabálysértési tárgyban látok el cenzori feladatokat. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Deák Ferenc Intézetének megbízott óraadójaként – a másoddiplomás képzés keretében – 2007 óta veszek részt a jogi szakokleveles gazdasági, sport- és egészségügyi szakemberek, valamint orvosok képzésében, akiknek büntető anyagi- és eljárásjogi feladatok és vizsgáztatom is őket; esetenként pedig szakdolgozat-konzulensi feladatokra is kapok felkérést. Az Ügyvédi Világ kiadójával is kapcsolatban állok, hiszen társszerzője voltam a Complex Kiadó Kft. CD Jogtára kiadványának, a Büntető Törvénykönyv és a Büntetőeljárás Törvény Kommentárjának. Ezek könyv alakban is megjelentek a KJK-KERSZÖV Kiadónál, előbbi 2004-ben, utóbbi 2003-ban. A Büntetőjog nagy kézikönyve [meritum] című kiadvány 2007 végén készült el – ugyancsak a Complexnél –, melynek szintén társszerzője lehettem, s e minőségben jegyzem a Novissima Kiadó jogi szakvizsga-kézikönyvek sorozatában 2011-ben megjelentetett Büntetőeljárás-jog I-II. című kézikönyvet is.

► **Említette, hogy akadt már jogász a felmenői között. Vajon az utódok közül is akad követője?**

Nos, három gyermekem van, de a nagylányom férjén kívül egyikük sem a jogot választotta. Így viszont az már biztos, hogy a jogi „könyvtáramat” a vejem fogja örökölni. A nagylányom az édesapám álmát valósítja meg, hiszen orvos lett, jelenleg a patológián PhD-zik, később onkológus szeretne lenni. A fiam állatorvos, aki a pályáját egy többzetes sertésfarmon kezdte. A barátaim fekete humorként szokták mondogatni: ő válasz-

tott legjobban pályát, a nem sikerült eseteit megeheti; ha rosszul végzi a munkáját, annak legalább egy jó vacsora az „eredménye”. A fiatalkori történelmi érdeklődésem a kislányom révén válik valósággá, ő jelenleg az ELTE-BTK történelem-mesterszakos hallgatója, újkor-szakirányon. A tartalmas életemhez hozzátartozik a három unokám is, akik a legnagyobb boldogságot jelentik. Náluk egyébként a gyermekeimhez hasonló az ivararány: két lány, egy fiú.

► **Ön, hivatása ellenére, vagy talán épp azért – a szó jó értelmében – egy bohém alkatú embernek tűnik, szeret anekdotázni, vicces történeteket mesélni. Azt is említette, hogy diákkorában, sőt utána még jó ideig csellózott. Netán mára is maradt még valami a zeneszeretéből?**

A zene családi tradíció: a nővérem Zeneakadémiát végzett, az öcsém pedig hosszú ideig énekelt a Honvéd énekkarban. Én hozzájuk képest amatőr zenekedvelő vagyok csupán, akinek viszont a legjobb koncert- és közönségszervezője van: a felesége. Ő tudja, mit szeretek, ehhez pedig megtervezi a helyszíneket és beszerzi a jegyeket. Főleg operarajongó vagyok, évtizedekig Wagner-függő voltam, így láttunk már Parsifal-előadást a Bayreuthi Ünnepi Játékokon, Tristant a milánói Scalában. A legnagyobb teljesítmény mégis a kislányomé, aki alig hatévesen – a lehető legnagyobb nyugalommal és műélvezettel – az ölemben ülté végig a teljes Ringet, ami nem kis teljesítmény, hiszen A Nibelung gyűrűje összességében csaknem tizenöt óra. Wagner mellett jó tíz éve Mahlerbe is beleszerettem, de a jelenlegi kedvenc Richard Strauss. Ezért külön élmény, hogy a zene világában 2014 az ő éve, így még a csapból is ő folyik az én legnagyobb öröömömre.

► **Ezek szerint az aktív zenéléssel már felhagyott?**

Ó, nem, nem! Idestova 43 éve énekelek a Mátyás templom énekkarában. Viccesen szólva ennyi idő alatt már többször elbirtokoltam a kórus kottáskofferjének cipelés-jogát, de ennél persze jóval többről van szó. Sokat szerepelünk a templom műsorán, rendezvényein, de „házon kívül” is. Többnyire Haydn, Mozart és Liszt egyházi műveit adjuk elő, utóbbit azért is kitüntetetten, mert a Koronázási miséjét a Mátyás templomban mutatták be. Tényleg egy alapvetően vidám, optimista, cselekvő ember vagyok. Bevalom, nagyon szeretek élni. Van egy mondás: Érezd jól magad! Én ezt módosítva szeretem használni: Érezzük jól egymást! Sőt, érezzenek jól engem! Ez egy egyszerű tétel: egy keserű – de végül pozitívan zárult – élmény miatt már egészen fiatalon megtanultam: az élet nem azért van, hogy „elszúrjuk”.

Kálmán Attila
Fotó: Kőrösi Tamás